

درس یازدهم

جلسه اول

وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۸۷﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿۸۸﴾

چونیس از خدا باید طلب کرد

فعالیت

آیات ۸۷ و ۸۸ سوره انبیاء را همراه با رمزینه سریع پاسخ بخوانید و ترجمه آن را در بخش درک و فهم آیات این درس کامل کنید.

تدبر

با توجه به آیه، به سؤال زیر پاسخ دهید :

پس از انجام چه کاری توسط حضرت یونس علیه السلام ، خداوند او را از دل نهنگ نجات داد؟
اقرار به یگانگی خداوند، خدا را به پاکی یاد کردن و اعتراف به اشتباه و خطایی که انجام داده بود
(غضب بی جا و بی مورد)

حفظ

ذکر یونسیه «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ» را از حفظ بخوانید.

۱- ذکر شریف یونس اثرات فراوانی دارد و روایات متعددی درباره آن وارد شده است .

شایسته است دبیر محترم ضمن مراجعه به روایات دانش آموزان را به حفظ آن ترغیب نماید.

۱ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ
 ۲ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَفَكَّشْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ
 ۳ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
 ۴ وَذِكْرَىٰ لِلْعَبِيدِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ
 ۵ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ
 ۶ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ
 ۷ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 ۸ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
 ۹ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾
 ۱۰ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا
 ۱۱ وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ
 ۱۲ وَأَصْلَحْنَاهُ وَزَوَّجَهُ إِِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ
 ۱۳ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ﴿٩٠﴾

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید.

نجات دادیم، اندوه و ناراحتی، رفت، ندا کرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
بودم، هستم	كُنْتُ	۵	رفت	ذَهَبَ	۱
نجات دادیم	نَجَّيْنَا	۶	گمان کرد	ظَنَّ	۲
غم، اندوه و ناراحتی	غَمَّ	۷	ندا کرد، صدا زد	نَادَى	۳
این چنین	كَذَلِكَ	۸	پاک و بی‌عیب است	سُبْحَانَ	۴

فعالیت دوم

این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را معنا کنید.

۱- اِذْ ذَهَبَ : هنگامی که رفت

۲- فَظَنَّ : پس گمان کرد

۳- فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ :

پس صدا زد در تاریکی‌ها

۴- لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ : نیست معبودی جز تو

۵- سُبْحَانَ اللَّهِ : پاک و بی‌عیب (است) خدا

۶- سُبْحَانَهُ^۱ : پاک و بی‌عیب (است) او

۷- سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيْنَا :

۸- وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ :

پاک و بی‌عیب هستی تو. تو سرپرست ما هستی. و نجات دادیم او را از اندوه و ناراحتی

۱- سُبْحَانَهُ = سُبْحَانَكَ + ه : پاک و بی‌عیب (است) او

۲- سُبْحَانَكَ = سُبْحَانَكَ + ك : پاک و بی‌عیب (هستی) تو

الف- ترجمه آیات ۸۷ و ۸۸ سوره انبیاء را کامل کنید.

۱- وَذَالنَّوْنِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا

و حضرت یونهن گامی که رفت خشم و ناراحتی،

۲- فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ

پس گمان کرد که ما بر او سخت نمی گیریم!

۳- فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

پس صدا زد در تاریکی ها که نیست معبودی جز تو...

۴- سُبْحٰنَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

پاک و بی عیب هستی قطعاً من بودم از ستمگران.....

۵- فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الغَمِّ

پس دعای او را پذیرفتیم و او را از اندوه و ناراحتی.

۶- وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ

و این چنین نجات می دهیم مومنان را

ب- از صفحه ۳۳۱ قرآن کریم یک پیام زیبا و کوتاه قرآنی انتخاب کنید. این پیام می گوید پیامبر اکرم برای همه جهانیان و همه مردم رحمت است. آن را از حفظ بخوانید.

پیام قرآنی

متن: و مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

ترجمه: و نفرستادیم ما تو را مگر رحمتی برای جهانیان.

۱- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۲۸ تا ۳۳۳ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۳۳۰ قرآن کریم دو ترکیب یا جمله ساده قرآنی نوشته و معنا کنید.

۱- و اَنَا رَبُّكُمْ ۲- لَا يَسْمَعُونَ: نمی شنوند

و من پروردگار شما (پروردگارتان) هستم.

۱- منظور از ظلمات، زمانی است که حضرت یونس به خاطر ترک کردن قوم خودش، به فرمان و خواست خداوند در شکم ماهی بزرگی قرار گرفت.

۲- ننجی خوانده می شود.

جلسه دوم

تلفظ « ظ »

حرف « ظ » در فارسی مانند « ز » خوانده می شود، ولی در قرائت قرآن و نماز، مثل « ذ » به صورت نوک زبانی، ولی درشت و پر، تلفظ می گردد؛ مانند:

رَبِّ الْعَظِيمِ حَافِظًا مِنَ الظُّلُمَاتِ

اکنون این آیات و عبارات را با رعایت تلفظ صحیح حرف « ظ » بخوانید:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا

يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

به قرائت آیات درس گوش دهید، و ضمن توجه به صحت قرائت، به نحوه تلفظ حروفی که تاکنون آموخته اید، دقت کنید؛ شما نیز به این شیوه، فصیح و زیبا بخوانید.

۱ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ
 ۲ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ
 ۳ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 ۴ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 ۵ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 ۶ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ
 ۷ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيَدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ
 ۸ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَاقَبَ بِهِ
 ۹ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾
 ۱۰ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
 ۱۱ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
 ۱۲ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید.

پرنعمت، ایمان آوردند، کافر شدند، آن روز، تکذیب کردند، فرمانروایی

معنا	کلمه	ردیف
کافر شدند	كَفَرُوا	۵
تکذیب کرده انکار کردند	كَذَّبُوا بِـ	۶
آنها	أُولَئِكَ	۷
خوارکننده	مُهِين	۸

معنا	کلمه	ردیف
فرمانروایی	مُلْك	۱
آن روز	يَوْمَئِذٍ	۲
ایمان آوردند	آمَنُوا	۳
پرنعمت	نَعِيم	۴

فعالیت دوم

این ترکیب‌ها و جمله‌های قرآنی را معنا کنید.

۱- الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ :

فرمانروایی آن روز برای خداست

۲- فَالَّذِينَ آمَنُوا :

پس کسانی که ایمان آوردند

۳- فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ :

در بهشت‌های پرنعمت

۴- وَالَّذِينَ كَفَرُوا :

و کسانی که کافر شدند

۵- وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا :

و تکذیب کردند آیات ما را

۶- عَذَابٌ مُهِينٌ :

عذابی خوارکننده

الف- ترجمه این جمله‌های قرآنی را که در صفحات ۳۳۴ تا ۳۳۹ قرآن کریم آمده است کامل کنید و شماره آیه مربوط را در مقابل آن بنویسید.

۱- الْمَرَاتِ اللَّهُ يَسْجُدُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمِنْ فِي الْأَرْضِ

آیا نمی‌بینی که خدا را سجده می‌کنند هر کس که در آسمانها و هر کس در زمین است

۲- وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ

و نیز خورشید و ماه و ستارگان و کوهها و درخت و جنبندگان

حج، آیه ۱۸۰

۳- وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ

و بسیاری از مردم .

حج، آیه ۲۸۰

۴- إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا

قطعا خداوند دفاع می‌کند از کسانی که ایمان آوردند.

حج، آیه ۳۹۰

۵- وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ

و قطعا خداوند بر یاری آنها توانا است.

ب- از صفحه ۳۳۹ قرآن کریم یک پیام زیبا و کوتاه قرآنی درباره اینکه خداوند بهترین روزی دهنده است، انتخاب کنید. آن را از حفظ بخوانید

پیام قرآنی

متن: **وَإِنَّ اللَّهَ لَهوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ**

ترجمه: و قطعا خدا بهترین روزی دهنده است.

۱- حرف ل و ضمیر هُو در آیه هر دو برای تاکید هستند و معنا نمی‌شوند. گفتنی است که ضمیر

موجود در آیه ضمیر فصل است که بین اسم اِن و خبر آن فاصله انداخته است .

۱- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۳۴ تا ۳۳۹ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۳۳۷ قرآن کریم دو ترکیب یا جمله ساده قرآنی نوشته و معنا کنید.

۲- وَ أَمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ

و امر کردند به نیکی

۱- أَقَامُوا الصَّلَاةَ

۱۰۸ برپا داشتند نماز را

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا

آل عمران، ۱۶۹

بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

و هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مپندار،
بلکه زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

قرآن در جبهه

پس از نماز صبح، در گوشه‌ای از خاکریز، خودم را رها می‌کنم. هنوز چشمان خسته‌ام نیمه‌باز است که صدای انفجاری غافلگیرم می‌کند، بچه‌ها به سرعت در پشت خاکریزها سنگر می‌گیرند. ما کمین خورده‌ایم....

نیروهای زرهی دشمن در حال نزدیک شدن هستند. حلقه‌ی محاصره لحظه به لحظه تنگ‌تر می‌شود. از یک سو نیروهای ما خسته هستند و به استراحت نیاز دارند و از سوی دیگر ارتباط ما با نیروهای خودی، قطع شده است و غیر از سلاح‌های سبک مانند: کلاشینکف و آر.پی.جی، اسلحه دیگری نداریم. خاکریزهای کوتاه کنار جاده کاملاً در تیررس تانک‌های دشمن قرار دارد.

در چنین موقعیت خطیری که بچه‌ها هریک به کاری مشغول هستند، با تعجب می‌بینم که غلامرضا صالحی بدون توجه به این همه هیاهو، در گوشه‌ای نشسته و درحالی که قرآن کوچکی در دست دارد، آرام زمزمه می‌کند. شگفت‌زده از او می‌پرسم برادر عزیزم، در این وضعیت، کاری لازم‌تر از خواندن قرآن پیدا نمی‌شود؟! نگاهی به من می‌کند و با تبسم می‌گوید: «قرآن به انسان آرامش و نیرو می‌دهد و من در این شرایط به این نیرو و آرامش نیاز دارم». دقایقی به خواندن قرآن ادامه می‌دهد و بعد قرآن را می‌بوسد و در جیب روی سینه‌اش می‌گذارد و همراه با بچه‌های آر.پی.جی زن داخل شیار می‌شود.

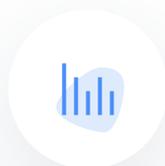
باران گلوله‌ی تانک لحظه به لحظه شدیدتر می‌شود. ناگهان غلامرضا را می‌بینم که با یک حرکت، خود را جلوی تانک دشمن می‌رساند و آن را هدف قرار می‌دهد و به آتش می‌کشد. با توقف این تانک، تقریباً جاده مسدود شده و در عرض چند دقیقه تعداد دیگری تانک متوقف می‌شود. فریاد «اللَّهُ اکبر» از هر سو به گوش می‌رسد و بچه‌ها از خاکریزها سرازیر می‌شوند....

غلامرضا بار دیگر آر.پی.جی را آماده می‌کند، ولی این بار قبل از فریاد تکبیر، گلوله‌ای هوا را می‌شکافد و بر پیشانی بلندش می‌نشیند. صدای آخرین «اللَّهُ اکبر» او با پرواز روح پاکش به آسمان می‌رود.

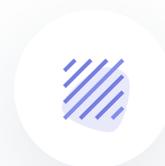
اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد